

Dificultats en l'accés a la informació

El Síndic s'ha d'ocupar de queixes que posen de manifest que l'Administració lliura al ciutadà sol·licitant d'informació una resposta insuficient en relació amb el que ha demanat i, de vegades, també incongruent.

D'altra banda, el Síndic també s'ha ocupat de queixes relatives a sol·licituds d'informació no circumscrita a un expedient concret al qual es demana accedir sense acreditar-ne l'interès o la legitimació, quan els ciutadans o les entitats no demanen ser part d'un determinat procediment sancionador, sinó que sol·liciten una informació genèrica que consideren rellevant, com ara el nombre d'expedients sancionadors incoats en un determinat període de temps.

L'article 71.4 de l'Estatut determina que l'Administració de la Generalitat, d'acord amb el principi de transparència, ha de fer pública la informació necessària perquè els ciutadans en puguin avaluar la gestió.

La regla general és el reconeixement a les persones del dret a accedir als documents que contenen els arxius i els registres públics

El dret d'accés a la informació pública i el seu reconeixement normatiu és imprescindible per garantir el funcionament democràtic de les institucions, és un dels principals instruments per assegurar l'adequació de l'activitat pública al conjunt de l'ordenament jurídic i una manifestació del principi de transparència administrativa. Així, l'accés a la informació pública esdevé un factor clau perquè les persones puguin exercir de ciutadans actius amb capacitat per exigir als poders públics rendició de comptes. A més, la documentació pública és un valor en si mateixa, ja que esdevé un instrument necessari per al desenvolupament de l'activitat de les persones.

Espanya i Catalunya, si es comparen amb la majoria de països del nostre entorn, estan molt endarrerides en el procés de regulació d'aquest dret, que la gran majoria de països europeus ja ha reconegut de manera integral i amb norma amb rang de llei.

En aquesta matèria, cal destacar el Conveni del Consell d'Europa sobre accés als documents públics, del 18 de juny de 2009, que Espanya encara no ha signat i que s'inspira en les bones pràctiques i experiències comunes dels estats membres del Consell d'Europa en matèria d'accés a la informació pública.

Les administracions han de respondre expressament les peticions d'accés a la informació i només poden denegar-les de forma motivada

La recent Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, si bé reconeix el dret dels ciutadans a una informació veraç i de qualitat, és una regulació insuficient perquè no incorpora un reconeixement integral i ple del dret d'accés a la informació pública en els termes que conté el Conveni del Consell d'Europa, que supera el vessant estrictament procedimental, respecte a l'accés a la informació continguda en els expedients administratius o en els arxius i els registres públics.

Quan les administracions porten a terme iniciatives de pública concurrència, han de tenir ben presents els principis de publicitat, de transparència i d'objectivitat. Això significa que quan un dels participants en procediments d'aquest tipus demana una informació que inclou documents de caràcter nominatiu, se l'hi ha de facilitar atès l'interès legítim i directe que acredita.

El Síndic considera que cal una norma amb rang de llei que reguli de manera integral i específica l'exercici d'aquest dret; que contingui una definició de què s'entén per documentació pública en els termes que determina el Conveni del Consell d'Europa; que el reconegui a totes les persones sense haver de justificar interès o finalitat; que determini les excepcions al dret d'accés de manera limitada, sempre que siguin necessàries en una societat democràtica i subjectes a criteris d'interès públic; que també incorpori, dins dels ens públics obligats a respectar aquest dret, les empreses privades que presten serveis públics, i que determini un deure de resposta ràpida a les peticions en l'exercici d'aquest dret.

Més enllà d'aquestes modificacions normatives, també és imprescindible que aquest dret sigui conegut per les persones i respectat pels servidors públics. Així doncs, el Síndic defensa que les administracions han de ser proactives tant en la difusió de la informació com en la resposta a les peticions d'informació, ja que el retard o el silenci davant aquestes sol·licituds esdevé inacceptable.

Queixa 01300/2009

Aquesta queixa està motivada per la manca de resposta del Departament d'Acció Social i Ciutadania a diverses peticions d'informació relacionades amb el finançament estatal del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència; en concret, es demanava saber, per a determinats períodes de temps, els crèdits lliurats mensualment per l'Estat a Catalunya en concepte del nivell mínim de protecció garantit.

El Síndic va apreciar que les respostes de l'Administració no eren prou completes, en congruència amb el que demanava la persona sol·licitant, ja que no es donava resposta a les peticions d'informació relatives al finançament del nivell mínim.

El Síndic va considerar que no s'havia valorat si es podia facilitar la informació sobre els crèdits estatals que cobreixen el nivell mínim i va finalitzar les actuacions amb el recordatori de l'obligació de respondre expressament la petició d'accés a la informació formulada i, en cas d'haver-la de denegar, de fer-ho de manera motivada.

Queixa 03656/2009

Una associació protectora d'animals es va dirigir al Síndic perquè el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural no havia donat resposta a la seva petició d'informació sobre diverses qüestions relatives a les condicions de benestar dels porcs a les explotacions porcínes de Catalunya i, en concret, sobre el nombre d'expedients informatius o sancionadors oberts l'any 2008 a les explotacions porcínes amb relació al compliment de la normativa sobre condicions de benestar dels animals.

El Síndic considera que el marc normatiu vigent no supedita l'accés a aquesta informació a l'acreditació de cap dels requisits exigits per adquirir la condició de persona interessada i entén que aquesta és una informació quantitativa, que no implica la revelació de dades personals, l'accés a la qual hauria d'esdevenir ple i sense condicionants.

Finalment, el Departament va acceptar el suggeriment del Síndic i va proporcionar a l'associació interessada les dades que va demanar.

Queixa 05087/2009

Un veí d'Alp va presentar una queixa perquè l'Ajuntament no va respondre una sol·licitud d'informació en relació amb l'adjudicació gratuïta de carnets d'esquí, en concret, nombre de forfets disponibles, persones sol·licitants, persones a qui s'havien distribuït i quins havien estat els motius de denegació.

El Síndic es va adreçar a l'Ajuntament per demanar informació i, un cop rebuda, va constatar que el ciutadà tenia dret a conèixer el nombre de forfets disponibles, qui els havia sol·licitat, a qui s'havien distribuït i quins havien estat els motius de denegació. Per això, el Síndic va suggerir a l'Administració que aquesta és una informació que hauria de ser, no només plenament disponible, sinó també difosa en un procediment de concurrència pública a l'efecte de fomentar la màxima transparència i objectivitat en el procés.

L'Ajuntament d'Alp va informar el Síndic que no considerava viable lliurar la informació esmentada i, en conseqüència, el Síndic va finalitzar les actuacions entenent que no s'havia acceptat el suggeriment.